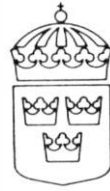

Motion till riksdagen

1987/88:U526

av Karin Söder m. fl. (c)
om barnens rättigheter

Mot.
1987/88
U526-530

År 1924 antog Nationernas Förbund en deklaration om barnens rättigheter.

År 1948 antog Förenta Nationerna deklarationen om de mänskliga rättigheterna. I denna finns två artiklar om barns rättigheter.

År 1959 antog FN:s generalförsamling en särskild förklaring om de rättigheter som bör kunna komma barn till del oavsett ras, religion, politik eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung.

Barnen skall alltså ha rätt till juridisk och social trygghet, undervisning och rekreation. Barn skall också skyddas från alla former av vanvård och grymhet och utnyttjande av olika slag.

År 1979 så föreslogs att förklaringen om barns rättigheter skulle få en bättre status, dvs. samma status som en konvention. Det är nu snart 10 år sedan arbetet som följde på detta polska initiativ tog sin början. Man kan alltså konstatera att arbetet har gått mycket långsamt.

Konventionsarbetet bedrivs i FN:s kommission för mänskliga rättigheter. FN:s generalförsamling beslöt i december 1987 att 1989 skulle bli det år då barnkonventionen skall bli färdig och skall kunna antas av generalförsamlingen. Detta innebär i dag en ganska hård tidspress på arbetet men detta får inte innebära att viktiga frågor om barns rättigheter eftersätts. I stället så måste arbetet intensifieras på ett sådant sätt att FN:s barnkonvention blir en konvention av god kvalitet och att år 1989, 10 år efter FN:s internationella barnår, blir en verklig seger för barnens rättigheter, som fastläggandet i en konvention innebär.

I det förslag som nu föreligger är det speciellt artikel 20 som handlar om barn i väpnade konflikter som har tilldragit sig den största uppmärksamheten. 25:e internationella Röda Kors-konferensen i oktober 1986 i Genève arbetade aktivt för en resolution om barn i väpnade konflikter. En sådan antogs vid denna konferens och har därför kunnat spela en stor roll i konventionsarbetet. Den här resolutionen uppmanar till stöd för det pågående arbetet med FN:s barnkonvention och att skyddet för barn i väpnade konflikter måste vara åtminstone på samma nivå som befintliga internationella instrument. Detta har haft stor betydelse för den öppna diskussion som nu det senaste året återigen har tagits upp om artikel 20. Rädda Barnen och andra NGO-organisationer har också varit kraftigt pådrivande.

Den svenska regeringens delegation i kommissionen för de mänskliga rättigheterna har nu en mycket ansvarsfull uppgift att driva på så att denna mycket viktiga artikel får en utformning som blir ett kraftfullt stöd för barn i krig. Detta har ett starkt stöd i vårt land. Det gäller särskilt uttagandet av

barn till soldater i krig. Tidigare gällde regeln att barn kunde tas ut till soldater om de var mer än 15 år. Från svensk sida måste hävdas att 18-årsgränsen skall vara den gräns som barnkonventionen fastlägger. Även i andra avseenden så är artikeln som behandlar frågan om barn i väpnade konflikter av oerhört stor betydelse. Barn som en del utav civilbefolkningen har blivit alltmer utsatta i de krig och interna konflikter som nu pågår på olika håll i världen. Barn är t. o. m. föremål för direkta våldshandlingar i kriget. Kriget finns överallt i de flesta länder där krig pågår. Det är sällan endast ett frontkrig som utspelas.

Barn i krigssituationer får också andra traumatiska upplevelser som t. ex. förlusten utav en far eller en mor eller kanske i värsta fall båda föräldrarna utgör. Att leva i den skräck som en krigssituation innebär ger men för livet om inte barnen både fysiskt men också psykiskt får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta gäller ju barn oavsett om de lämnar det krigshärjade landet som flyktingar eller om de lever kvar i sitt hemland. Det finns många aspekter på det överväld av skilda slag som barn utsätts för i krig. Det är därför som denna artikel 20 i barnkonventionen är så väsentlig. Barn är ju oskyldiga till allt detta överväld. Det är vuxenvärlden som har åstadkommit det. Det är därför som barnens rättigheter måste få en framträdande plats då det gäller de mänskliga rättigheterna i sin helhet. Det är därför det är så betydelsefullt att barnens rättigheter kommer till uttryck i en fullödig egen konvention.

Det är dock inte tillräckligt med antagandet av en Barnkonvention. Skall den få verkan måste den också efterlevas i sin helhet. Implementeringen måste därför övervakas. I det fortsatta arbetet bör därför regeringen verka för att en särskild internationell övervakningskommitté tillsätts, annars är risken stor att konventionen till stor del bara blir vackra ord.

Därtill bör regeringen komma med förslag om hur Barnkonventionens artiklar skall följas upp och dess efterlevnad bevakas också i vårt eget land.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om artikel 20 i förslaget till Barnkonvention.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en internationell kommitté för övervakning av konventionens implementering.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om barnkonventionens efterlevnad i Sverige.

Stockholm den 26 januari 1988

Karin Söder (c)

Pär Granstedt (c)

Marianne Andersson (c)